

РАДА
СУДДІВ
УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНА СУДОВА
АДМІНІСТРАЦІЯ
УКРАЇНИ

СТРАТЕГІЧНИЙ ПЛАН

РОЗВИТКУ
СУДОВОЇ ВЛАДИ
УКРАЇНИ

НА 2013 – 2015 РОКИ

КИЇВ, ЛЮТИЙ 2013

ШАНОВНІ КОЛЕГИ!

Н а сьогодні, створення чесного, справедливого й доступного для кожного громадянина суду, наближення вітчизняного судочинства до найкращих європейських і світових стандартів є важливим пріоритетом розвитку демократичної держави.

Функціонування незалежної, справедливої, прозорої та ефективної судової системи можливе лише за наявності стратегічних ініціатив, забезпечених консолідацією зусиль суддівської спільноти і працівників апаратів судів.

Підготовка Стратегічного плану розвитку судової влади України розпочалася в листопаді 2011 року. Проблеми здійснення правосуддя в Україні, питання стратегічного планування, зокрема ключові цінності, засади, напрями розвитку судової влади в Україні, стали предметом правових дискусій політиків, науковців, суддів, фахівців у галузі права, а також пересічних громадян та висвітлювалися на міжнародних і національних форумах.

21 грудня 2012 року Рада суддів України затвердила Стратегічний план розвитку судової влади України на 2013 – 2015 роки, а 22 лютого 2013 року цей документ схвалено XI черговим з'їздом суддів України – найвищим органом суддівського самоврядування.

Висловлюю вдячність суддям, працівникам Державної судової адміністрації України та апаратів судів загальної юрисдикції за плідну роботу над концептуальним документом у сфері реформування судової системи в Україні.

Дякую проекту Агенства США з міжнародного розвитку (USAID) «Справедливе правосуддя» за співпрацю у процесі наближення України до міжнародних правових стандартів у сфері судового захисту прав людини і основоположних свобод, впливу міжнародних правових традицій на цей процес.

Усвідомлюю, що реалізація стратегічних напрямів розвитку судової системи ще попереду та полягатиме, перш за все, у внесенні змін до законодавства України стосовно організаційного і фінансового забезпечення функціонування органів судової влади та здійснення правосуддя, гарантування незалежності професійних суддів та забезпечення їх соціального захисту.

З повагою
Голова Ради суддів України

В.В. ОНОПЕНКО

РАДА СУДДІВ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНА СУДОВА
АДМІНІСТРАЦІЯ УКРАЇНИ**

**СТРАТЕГІЧНИЙ
ПЛАН РОЗВИТКУ
СУДОВОЇ ВЛАДИ
УКРАЇНИ**

НА 2013-2015 РОКИ

КИЇВ, ЛЮТИЙ 2013 р.

ПРЕАМБУЛА

Концепція судово-правової реформи 1992 року започаткувала судову реформу та відіграла важливу роль у становленні в Україні незалежної судової гілки влади в рамках системи поділу влади в демократичному суспільстві.

Важливою подією, яка сприяла незалежності судової системи, стало прийняття Конституції України, що, зокрема, встановила принципи побудови системи судів загальної юрисдикції, основними з яких є територіальність і спеціалізація.

Черговими кроками у реформуванні системи судоустрою стали «мала судова реформа» 2001 року та прийняття Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у 2010 році.

Завданням подальшого розвитку правосуддя є реальне утвердження верховенства права у суспільстві і забезпечення кожній людині права на справедливий судовий розгляд у незалежному та неупередженому суді.

Дальший розвиток правосуддя в Україні має бути спрямований на забезпечення, зокрема:

- доступності правосуддя;
- справедливої судової процедури;
- незалежності, безсторонності та професіоналізму суддів;
- ефективності судового захисту.

ВИЗНАЧЕННЯ МІСІЇ

Судова система України створена для захисту прав, свобод та законних інтересів людини і громадянина, прав та законних інтересів юридичних осіб, інтересів держави шляхом своєчасного, ефективного і справедливого вирішення правових спорів на засадах верховенства права.

КЛЮЧОВІ ЦІННОСТІ

- ✓ **Незалежність та самостійність**
- ✓ **Чесність**
- ✓ **Професіоналізм (компетентність)**
- ✓ **Справедливість та рівність**
- ✓ **Відкритість і доступність суду**

СТРАТЕГІЧНІ ЗАВДАННЯ СУДОВОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ НА 2013 – 2015 РОКИ

СТРАТЕГІЧНЕ ЗАВДАННЯ 1:

ЗМІЦНЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ СУДДІВ ТА САМОСТІЙНОСТІ СУДІВ

Забезпечення незалежності суддів та самостійності судової системи на державному, інституційному та індивідуальному рівні, захист від незаконного державного, приватного чи політичного впливу є першим і найважливішим питанням стратегії української судової влади задля забезпечення справедливого, прозорого, ефективного та якісного відправлення правосуддя, а також для завоювання поваги та довіри громадськості.

Першочерговими завданнями судової влади України щодо розбудови та підтримки ефективних стосунків з іншими гілками влади, збереження незалежності та захисту від незаконного впливу з боку державних, приватних, чи партійних структур є наступні:

- 1.1. Підтримати запровадження безстрокового призначення на посаду суддів, задля уникнення неправомірного впливу, якого вони можуть зазнавати під час свого п'ятирічного строку призначення на посаду вперше.
- 1.2. Підняти питання покращення або можливої реструктуризації чи підпорядкування судам системи виконання судових рішень, що має вплив на загальну ефективність роботи судової системи та на рівень громадської довіри та впевненості.
- 1.3. Створити дієвий механізм реагування у разі посягання на незалежність та безпеку суддів, зокрема, встановивши за-

конодавчі гарантії належного розгляду державними органами звернень Ради суддів України з зазначених питань.

- 1.4. Розглянути можливість посилення спроможності служби судових розпорядників забезпечувати порядок у суді та безпеку суддів шляхом внесення відповідних змін до законодавства.

СТРАТЕГІЧНЕ ЗАВДАННЯ 2:

ПОКРАЩЕННЯ СТАНУ ФІНАНСУВАННЯ ТА ЕФЕКТИВНЕ ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСІВ

Забезпечення достатньої кількості необхідних ресурсів для покриття витрат щодо здійснення правосуддя, а також запровадження належного і прозорого управління та ефективного використання ресурсів, що вплине не лише на якість функціонування судової системи, але також створить передумови для захисту від неналежного державного, приватного, чи політичного впливу.

Першочерговими завданнями судової влади України щодо забезпечення належних ресурсів для належної підтримки своєї незалежності та покриття потреб щодо відправлення правосуддя, є такі:

- 2.1. Забезпечити реалізацію положень статті 129 Закону України «Про судоустрій та статус суддів» щодо поступового збільшення розміру суддівської винагороди.
- 2.2. Забезпечити запровадження додаткових законодавчих гарантій фінансування судової системи, зокрема, гарантій належної оплати праці працівників апарату суду та особливого порядку формування бюджету судової системи, який передбачав би внесення бюджетного запиту безпосередньо до профільного комітету парламенту, посилення ролі органів суддівського самоврядування в бюджетному процесі.

- 2.3. Забезпечити єдність підходів та ефективність у справлянні та використанні коштів судового збору.
- 2.4. Врегулювати на законодавчому рівні питання управління державним майном, яке забезпечує діяльність судів.
- 2.5. Підвищити ефективність та прозорість державних закупівель у судовій системі.

СТРАТЕГІЧНЕ ЗАВДАННЯ 3:

ЧЕСНІСТЬ У ВІДПРАВЛЕННІ ПРАВОСУДДЯ

Розробка та дотримання високих стандартів поведінки та етичних принципів, прозорість у інформування громадськості є необхідною основою для справедливого здійснення правосуддя, є запорукою протидії суддів та працівників суду неналежному впливу, а також сприяє зростанню громадської довіри до суду.

Першочерговими завданнями, що стоять перед судовою владою України щодо створення та дотримання принципів чесності, плекання поваги з боку громадськості та інших гілок влади, є такі:

- 3.1. Розробити проект нової редакції Кодексу суддівської етики, який включив би стандарти поведінки та чесності суддів, що відповідають європейським та міжнародним стандартам, прийняти цей Кодекс на З'їзді суддів України.
- 3.2. Забезпечити виконання Кодексу суддівської етики через:
  - систему надання експертної дорадчої підтримки суддям та працівникам апарату суду щодо суперечливих етичних ситуацій.
  - забезпечення реалізації механізму відповідальності за порушення етичних норм.

СТРАТЕГІЧНЕ ЗАВДАННЯ 4:

ДОСТУП ДО ПРАВОСУДДЯ

Українські суди повинні забезпечувати реалізацію права громадян на рівний, справедливий, фінансово можливий доступ до правосуддя усіх громадян незалежно від їх раси, релігійних переконань, етнічного походження, статі, політичних поглядів, соціального статусу, стану здоров'я (зокрема, це стосується громадян із особливими потребами), та забезпечувати право громадян на справедливий суд через доступ до судових приміщень, судової інформації, якісної та доступної правової допомоги тощо.

Першочерговими завданнями, що стоять перед судовою владою України щодо забезпечення реалізації права громадян на доступ до правосуддя, є наступні:

- 4.1.** Підвищити відповідність приміщень суду потребам судової системи для забезпечення своєчасного та ефективного відправлення правосуддя, зокрема, створити належні умови для перебування громадян у приміщеннях судів та належні умови роботи суддів і працівників апарату суду.
- 4.2.** Забезпечити належний доступ громадськості до судової інформації, включаючи інформацію про судові процедури, функціонування судової системи та порядок захисту своїх прав та охоронюваних законом інтересів, забезпечити доступ сторін в процесі до повної та зрозумілої інформації щодо конкретних справ, а також доступ до судових рішень, тощо.
- 4.3.** Забезпечити належний доступ до приміщень суду, судової інформації, участі в судовому процесі для людей з особливими потребами.

СТРАТЕГІЧНЕ ЗАВДАННЯ 5:

ІННОВАЦІЙНЕ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ СУДОВИХ ПРОЦЕДУР

Українські суди повинні підвищувати свій професійний рівень та покращувати якість здійснення правосуддя шляхом впровадження сучасних технологій, розробки та застосування систем уніфікованого автоматизованого діловодства.

Першочерговими завданнями, що стоять перед судовою владою України щодо підвищення продуктивності роботи судів та якості здійснення правосуддя, зокрема, через розробку та уніфіковане використання сучасних технологій, є наступні:

- 5.1.** Визначити показники ефективності роботи суду, відобразити їх у статистичній звітності, проаналізувати процедури діловодства, описавши процеси та порядок роботи з документами, в разі необхідності удосконалити їх.
- 5.2.** Забезпечити відповідність програмного забезпечення удосконаленим процедурам роботи з документами та забезпечити інтеграцію програмних продуктів, які використовуються в судовій системі.
- 5.3.** Розробити План інформатизації судів, який визначив би, зокрема, принципи, стандарти, часові рамки та бюджетні розрахунки, необхідні для функціонування єдиної судової інформаційної системи.
- 5.4.** Удосконалити програмне забезпечення автоматизованої системи діловодства в судах та забезпечити системний контроль за її функціонуванням.

СТРАТЕГІЧНЕ ЗАВДАННЯ 6:

ПРОФЕСІОНАЛІЗМ І ПРОЦЕС ЙОГО БЕЗПЕРЕРВНОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ

Судова влада України повинна створити і підтримувати систему відповідності високим стандартам на рівні із кращими світовими практиками, зокрема, через високий рівень професіоналізму у здійсненні правосуддя; прагнення досконалості поставить судову систему України в один ряд із найбільш прогресивними судовими системами світу.

Першочерговими завданнями, що стоять перед судовою владою України щодо створення та підтримки високого рівня задоволення стандартів у відправленні правосуддя, зокрема, через високий рівень професіоналізму, є наступні:

- 6.1.** Створити національну систему стандартів якості та ефективності роботи суду для належного оцінювання якості роботи суду і планування, що включатиме стандарти навантаження, своєчасність та ефективність вирішення справ, норми поведінки працівників апарату суду, стандарти якості процесуальних документів, тощо.
- 6.2.** Використовувати результати внутрішнього та зовнішнього оцінювання роботи суду для удосконалення функціонування суду та здійснення судових процедур.
- 6.3.** Розробити національні стандарти професійного навчання кандидатів на посаду судді, підвищення кваліфікації суддів та навчання працівників апаратів судів, врахувати їх при розробці та впровадженні навчальних програм для суддів та працівників апаратів судів, системи оцінки, вимог до викладачів, тощо, зокрема, при запровадженні спеціальної навчальної програми для керівників апаратів судів, навчальних програм щодо користування програмним забезпеченням, програм з етики та ін.

СТРАТЕГІЧНЕ ЗАВДАННЯ 7:

ГРОМАДСЬКА ДОВІРА

Судова система України спирається на повагу, довіру та впевненість всіх громадян в її незалежності, безсторонності та ефективності.

Першочерговими завданнями, що стоять перед судовою владою України щодо підвищення та підтримки високого рівня довіри громадськості до судів, навіть за умов, коли судова система може розраховувати більшою частиною на свої ресурси, є наступні:

- 7.1.** Розробити і впровадити національну концепцію комунікацій судової влади України, яка включатиме співробітництво зі ЗМІ, створення прес-центру судової влади для забезпечення єдності й одноголосності судової влади, належного реагування як на внутрішні, так і зовнішні інформаційні запити та інформування суспільства про потреби, проблеми і досягнення української судової влади.
- 7.2.** Підтримувати відносини між судами і суспільством з метою підвищення правової культури суспільства та сприйняття роботи судів, при цьому налагоджувати співпрацю таким чином, щоб запобігати конфлікту інтересів та не перешкоджати здійсненню правосуддя; включаючи належне й ефективне співробітництво з громадськими організаціями, навчальними закладами, зокрема, з метою виховання у дітей та підлітків поваги до судової влади, формування знань про їхні права та їх захист, та про функціонування судової системи загалом.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

ПРОЕКТ «СПРАВЕДЛИВЕ ПРАВОСУДДЯ»

Ця публікація була здійснена за підтримки американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) в рамках Проекту «Справедливе правосуддя».

